

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

5/2014

12. února 2014

ročník 99

cena: 13 Kč

*Průští číslo vyjde
19. února 2014
Z obsahu*

** Boha v Trojici a Trojici
v jednotě uctíváme
* Kategorický imperativ
aneb vyšší mravní princip*

Poselství k neděli Septuagesimae

**NA CO JEŠTĚ ČEKÁ?
ŘÍMANŮM 9, 14–24**

Sloužil jsem při bohoslužbě ve společenské místnosti domova seniorů. Byl tam s námi neznámý pán – četl si detektivku. Četl po celou dobu kázání, a já jsem měl dojem, že neslyší a nevnímá; ale

když jsem pak balil zpěvníky, pobořeně na mě spustil: „Kdyby byl ten váš Bůh, proč by nechal řádit všechny zločince jako byl Hitler?!!!“

Při řeči mi pak světil, že jako kluk o vlásek ušel osvětivskému transportu. Od té doby sleduje nespravedlnost ve světě a je přesvědčen, že Bůh nemůže být, protože kdyby byl spravedlivý, všechno by to zatřhl a zlikvidoval všechny původce zla, všechny ty kdesi nahore na řídících místech.

Jednoduché řešení. Kolikrát jsme ho už slyšeli!

Ale je opravdu tak jednoduché?

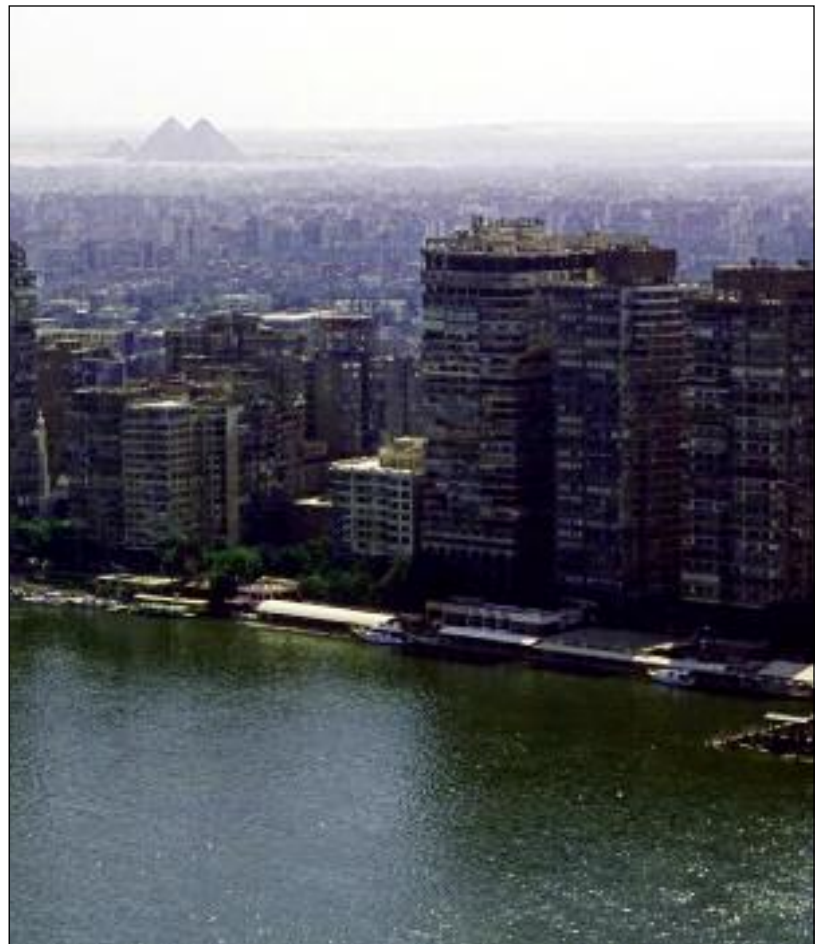
Spravedlivý soudce musí potrestat každého viníka. Jenže – kdo je velký potrestáníhodný viník, a kdo malý pardonovatelný? Kde je hranice mezi životem a smrtí? Je vinen i ten, kdo „jen“ vykonával příkazy? A co my, s „obyčejným“ lhaním, přetvařováním, pýchou a pohrdáním, a dalšími „malými“ hříchy? Týká se soud i nás?

Pavel rozebírá v epištole, že není nikdo spravedlivý a jedinou nadějí je odpuštění. Před Boží tváří není hřích větší a menší.

Jak může člověk posoudit záměry Boží? Jak můžeme změřit rozsah hříchu – s omezeným obzorem malé částky stvoření? Co nás opravňuje napomínat Hospodina-Hrnčáře, když váhá s rozbíjením nádoby, se kterou měl tolik práce?

Soud je příliš vážná záležitost na to, aby se prováděl ukvapeně a podle jednoduchých dojmů. Soud Boží je příliš závažná záležitost – týká se věčné spásy a věčného zavržení. Soud Boží a Boží dokonalá spravedlnost – před těmi nám ztuhne úsměv na rtech. A jedinou nadějí pro nás, pro hříšníky malé i velké, je, že Pán Bůh zatím stále ještě dává čas ke změně životního postoje, k pokání, a k víře v Boží lásku a odpuštění.

**Štěpán Janča,
farář ČCE, Orlová**

Limity člověka

Je to už delší doba, co jsem na jedné škole přednášel o evoluční teorii. Přesněji, jednalo se o téma: Stvoření, či evoluce? Po přednášce byla diskuse, při které jeden student položil tuto otázku: „Znamená evoluční pohled na přírodu, že se my lidé časem staneme bohy?“ Ostatní ve třídě se začali smát, ta otázka ale mířila přesně k meritu věci. Odpověděl jsem, že něco takového je naprosto vyloučeno. Že evoluce je pouze lidským nástrojem, se všemi jeho omezeními a limity. A že princip stvoření vyjadřuje nepřekonatelnou propast mezi svrchovaným, mocným Bohem a námi jako jeho stvořeným dílem. Třída ztichla, protože všichni pochopili, že ta otázka nebyla zase až tak hloupá či směšná.

Tato epizoda mi vytanula na mysli, když jsem četl článek Možnosti člověka v prvním čísle letošních ET-KJ. Úvaha vhodná pro začátek roku, uvedená sympatickým obrazem z Karafiáta a postupně rozvíjející složité téma duše a smrti. Postupně ale narůstaly i moje rozpačky, jak se autor od superinteligentního designéra a mozku jako unikátním vesmírném biocomputeru dostával až do vysoce spekulativní oblasti. K úvahám o smrti jako „definitivním přechodu do vyššího prostoru“, který představuje „informaci v Božím archivu, která je nejen pravdivá a nezničitelná“, ale i „z lidského hlediska objevitelná“(!). A s odkazem na autoritu, které jsou mu zřejmě blízké, neváhal naznačit i cestu, která k poznání onoho informačního hyperprostoru domněle vede: Je potřebné hlubokou meditací, holotropním dýcháním či jinými technikami „otevřít kosmické kanály“, „napojit se na informační pole vesmíru“ a „dostat se tak na druhou stranu, k prahům dosud neznámého světa“. Čímž se dá – uzavírá autor své nekonvenční úvahy – vysvětlit i smysl kosmu a lidské osobnosti, která se může „netušeným směrem vyvíjet a tím naplňovat přesah člověka“.

Odvěká lidská ctižádost stát se bohy. Touha po nahlédnutí za oponu smrti. Snaha po odhalení tajemství přesahu člověka... Těmto ambicím se dá rozumět – zejména tam, kde nejsou korigovány biblickým apelem. Biblická zvěst o stvoření, o propasti lidského hříchu a o Kristově kříži nás totiž vede úplně jiným směrem, než jaký naznačuje autor článku. Bůh není „vědomá paměť jsoucna“, nýbrž ten, který se ve své svrchovanosti sám člověku zjevuje (Ex 3). Prostor za prahem smrti není entitou, ke které nás mohou dovést sebelepší výkony našeho intelektu a imaginace. Ze stvořené přírody můžeme o Bohu sice něco poznat (Ř 1,20), má to ale své limity. K tomu, co je pro nás především důležité, totiž k existenciálnímu přesahu našeho života, se nemůžeme dostat jinak než cestou Božího zjevení v Ježíši Kristu.

Josef Potoček

Světový den modliteb pro Egypt

Křesťané z více než 170 států celého světa se první pátek v březnu (letos to bude 7. března) scházejí, aby se společně obrátili k Bohu s prosbou o vyřešení některého ze zásadních celosvětových problémů. Letošní liturgii připravily ženy z Egypta a tématem je **voda**. Vykonané sbírky by měly podpořit budování studní v Africe a pomoci našim charitativním organizacím při jejich pomoci na Filipínách, popř. pomoci dialogu koptských křesťanských žen a žen-muslimek v Egyptě.

Společná celorepubliková sbírka má vyjádřit poslání SDM: poznávat - modlit se – konat (pomáhat). I ten, kdo se bohoslužby nezúčastní, může přispět jakoukoli částkou na účet SDM č.1925994339/0800.

Protože prvním cílem Světového dne modliteb je blíže se seznámit se zemí, která připravila liturgii, připojíme několik poznatků o zemi, kam sice mnozí z nás jezdí na dovolenou, ale kromě přímořských letovisk nic z Egypta nepoznali.

Egyptská arabská republika, arabsky Džamhúríja Mísr al'-Arabíja (zkráceně Mísr), leží na severovýchodním pobřeží Afriky. Rozkládá se na více než milionu kilometrů čtverečných, z toho pevninská část zabírá 995000 km² a zbytek tvoří vodní hladina. Hlavním městem je Káhira, žije v ní už 20 milionů obyvatel. Nejvíce se rozrůstají chudinská předměstí. K dalším významným městům patří Alexandrie, Port Said, Ismailíja, Suez, Asijút, Mínja, Luxor a Asuán. Egypt má 87 milionů obyvatel, tedy tolik jako Němec-

ko. Obyvatelstva rychle přibývá, od roku 1960 se jeho počet zdvojnásobil a očekává se, že za dalších 20 let dosáhne 100 milionů. Přitom téměř všichni lidé žijí na 3 procentech rozlohy státu – na úzkém pásu úrodné půdy podél řeky Nil. Ostatní území je pokryto nehostinnou vyprahlou pouští. Údolí Nilu patří k nejhustěji zalidněným oblastem světa.

Státním náboženstvím je sunnitský islám, ke kterému se hlásí 88 % obyvatelstva. Islám ovlivňuje všechny životní oblasti a víra patří samozřejmě k životu. Islám ovlivňuje všední

den i průběh roku se všemi tradicemi a slavnostmi. Obyvatelstvo tvoří z 99 % Egyptané, zbývající 1 % připadá na Núbijce, Armény, Řeky, Italy a další Evropany.

Rozhodující význam pro celé egyptské hospodářství má řeka Nil. Nil protéká asi 10 % afrického kontinentu - vedle Egypta také Súdánem, Eritreou, Etiopií, Keňou, Ugandou, Kongem, Rwandou a Tanzanií. Pramení v Etiopii jako Bílý a Modrý Nil a oba prameny se stékají v Súdánu u hlavního města Chartúmu. Otázkou je,

Dokončení na str. 2

Zachránkyně Anette Monod

Ve středu 22. 1. 2014 jsem se zúčastnila zajímavého večera v klubu Samaří, který se nachází v CB Praha 1- Soukenické 15, v předním domě. Jednalo se o první večer z cyklu s názvem „Zachránci obětí holokaustu“. V tomto cyklu přednáší Marek Šlechta, certifikovaný lektor Centra vzdělávání a dialogu, který absolvoval speciální seminář v Mezinárodní škole studia holokaustu při muzeu Jad Va-šem v Jeruzalémě. Součástí večera bylo promítání jednotlivých částí filmu „Zátaň“ a na nich přednášející komentoval zajímavé postřehy a skutečnosti, které se odehrávaly v Paříži při selekci Židů.

Celý tento večer byl věnován francouzské sestře Červeného kříže - Anette Monod. Promítaný film začíná v létě roku 1942, kdy vstupuje v platnost nové nařízení francouzské vlády namířené proti židovskému obyvatelstvu. Jedním z hlavních hrdinů filmu je jedenáctiletý Joseph Weismann. V brzkých ranních hodinách 16. července 1942 vtrhnou do bytu Weismannových muži v černých uniformách. Po největší razii v dějinách obyvatel hlavního města Francie, která proběhla pod taktovkou francouzské policie, se v pařížské cyklistické aréně tisín na třináct tisíc Židů. Pět dní bez vody, bez jídla a téměř bez zdravotní péče. Právě do této arény je poslána Anette Monod a je šokována otřesnými hygienickými podmínkami, brutalitou a nenávisť francouzských policistů. Snaží se apelovat na francouzské úřady a pomoci zavřeným Židům. Také se rozhodne zůstat spolu s internovanými jako jedna z mála zdravotnických pracovníků až do okamžiku, kdy jsou Židé nahnáni do vagonů odjíždějících do koncentračního tábora Auschwitz. Večer pro mě byl velice zajímavý a jsem ráda, že jsem se mohla seznámit s příběhem jedné ze „Spravedlivých mezi národy“, kteří nezištně dokázali bojovat proti tak velikému zlu.

Lucie Štěpánová

K příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holokaustu

27. leden byl v roce 2005 vyhlášen Valným shromážděním Organizace spojených národů jako Mezinárodní den památky obětí holokaustu. Připomínáme si utrpení šesti milionů židovských a dalších obětí holokaustu / šoa za druhé světové války. Lednové datum nebylo zvoleno náhodou, je dnem osvobození koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau (Osvětim-Březinka) Rudou armádou (27. ledna 1945).

Termín holokaust je česká odvozenina z řeckého holokauston (česky celopal), což je označení pro náboženskou obětinu, která se celá spálí. V češtině se lze také často setkat s původně anglickou odvozeninou holocaust, obě varianty jsou v češtině rovnocenné. Autorem termínu je nositel Nobelovy ceny míru Elie Wiesel, který jej poprvé použil ve svém románu Noc (La Nuit, 1958) ve smyslu „zničení ohněm“. Židé preferují biblický výraz šoa (hebrejsky שואה zničení, záhuba, zmar), který je však omezen na druhou světovou válku. Na oběti transportů, které v lednu 1942 odvezly z Plzně víc než dva a půl tisíce židovských obyvatel, vzpomenu v neděli 26. ledna ve Velké synagoze také plzeňští křesťané a židé. V listopadu loňského roku si pak svět připomínal 75. výročí Křišťálové noci. Noci, která dostala jméno po střepech z rozbitých výloh židovských obchodů a oken synagog.

V synagoze v Plzni se konají pravidelné bohoslužby židovské obce a Plzeň patří mezi několik málo míst, kde existuje živá komunita. Za války bylo zničeno přes 60 synagog a po válce zůstalo opuštěných dalších 300 budov. Podle internetového zdroje v současné době k židovským bohoslužbám slouží pouze Staronová, Vysoká, Španělská a Jubilejní synagoga v Praze, synagogy v Děčíně, Plzni, Brně a nově postavená synagoga v Liberci. Samotné slovo synagoga je řeckého původu (synagogein-shromážďování), hebrejštiny užívá slov bejt ha-kneset (dům shromáždění, výraz i pro sněmovnu, parlament). Některé synagogy byly v poválečných desetiletích zbořeny pro statické narušení a zchátralost nebo jen kvůli neochotě socialistického státu obnovovat náboženské stavby. Jiné ustoupily moderním urbanistickým záměrům při přestavbách měst. Křesťanským církvím slouží 25 synagog a řada dalších byla zejména po roce 1989 opravena a je využívána jako regionální židovská muzea (Ledeč nad Sázavou, Polná, Ústěk, Luže, Březnice, Rychnov nad Kněžnou, Heřmanův Městec) nebo městská muzea. Jiné synagogy slouží jako depozitáře Židovského muzea v Praze, další jsou využívány jako knihovny, archiv, kulturní dům, požární zbrojnice, obytný dům, obchod, obecní úřad, tělocvična, ale i jako továrny, dílny, stodoly a skladiště.

Mnoho těchto náboženských staveb na českém území bylo zničeno již během Křišťálové noci z 9. na 10. listopad v roce 1938. Tedy na území Sudet, které tehdy již byly připojeny k Říši. V ostatních částech země následně během okupace a protektorátní správy. Některé synagogy (např. v Pardubicích) pak padly za obětí budovatelské výstavbě v dobách komunistického režimu. Opuštěné budovy, které přestaly sloužit náboženským účelům, neměl kdo chránit.

Jan Kirschner, úvodní část z článku v magazínu christnet.cz

Kolaps neznamená konec

Pod tímto názvem vyšla pozoruhodná a inspirativní knížka archeologa a egyptologa prof. Miroslava Bárty. Připomeňme, že tento autor je iniciátorem a pořadatelem dvou rozsáhlých kolektivních publikací, věnovaných objevnému zkoumání této tematiky ve vztahu k historickému vývoji civilizací (viz referát v ET-KJ,2012,č.12). Nová knížka, s bohatými fotografickými přílohami, je koncipována jako rozhovor, v němž otázky klade důkladně poučený novinář Tomáš Tureček. Díky tomu nesporně získala na svěží čtivosti. (Vydal Vyšehrad, Praha 2013.)

Úvodní část publikace je zaměřena na postižení Bártovy osobní cesty k egyptologii („Egyptologie se nedá dělat jako práce. Musíš být posedlý, fanatický a ještě k tomu mít sílu to vydržet roky.“) i k dalším badatelským úkolům až po obecnější úvahy o rozvoji oboru i o podstatě vědecké práce. K výzkumné činnosti Bárta podotýká, že objevování je solí práce egyptologa při základním výzkumu v terénu. Taková soustavná práce na zkoumání jedné z nejstarších a nejdéle trvajících civilizací vytvořila vynikající pramennou základnu. Z ní mohou vycházet obecnější charakteristiky a trendy civilizačních vývoji. Prof.Bárta se tak dostal k výzkumu teorie přerušovaných rovnováh, aplikovanému na výzkum komplexních společností minulých i současných. A tedy i ke kolapsu civilizací.

Za kolaps civilizace považuje Bárta něco, co se projeví náhle, bez ohlášení, leč jeho kořeny lze obvykle vysledovat již v době mnohem dřívější. „Typické je pro něj to, že společnost si neuvědomuje, že ke kolapsu spěje nebo že by bylo něco až tak moc v nepořádku. Stejně tak ani my si nejsme vědomi toho, že jevy, které obvykle vedou ke kolapsu, se projevují i dnes. Mé osobní poselství spočívá v tom, že kolaps není nutně něco, co znamená zničení, destrukci, propad do nicoty.“ V Bártově pojetí je kolaps součástí vývoje jakékoliv civilizace, v němž nefunkční části společnosti zanikají a postupně se rodí nové, lépe adaptované na nové podmínky. V tom spatřuje naději na obnovu a lepší budoucnost. Svůj pohled dokládá rozborem konkrétních údajů z vývoje starověkého Egypta i říše starého Říma. Vychází nejen z výsledků svého dlouhodobého výzkumu, zejména v Egyptě, ale přesahuje svůj obor zkoumáním teorie přerušovaných rovnováh. Tím posouvá studium civilizací a kolapsů do obecné roviny. Dospívá tak ke snaze nalézt a pojmenovat podobnosti ve vývoji starověkých civilizací s vyspělými civilizacemi dneška. S tím související analýzy pak logicky vedou ke kladení znepokojivých otázek, jež se aktuálně a bytostně týkají nás všech.

M. Bárta se svými rozbory vývojových tendencí komplexních společností v minulosti dostává až do současnosti. Hledá a nalézá paralely mezi časově vzdálenými epochami a snaží se o citlivé vyvození aktualizujících závěrů a výstižných srovnání. Citlivý přístup je na místě, autor se zde dostává na tenký led. K jeho cti je třeba říci, že se pod ním neprobořil! Při tomto pojetí je logické, že Bártovy závěry, kromě paralel z politické a hospodářské oblasti, dospívají k duchovnímu rozměru. Autor cítí v naší současné společnosti „naprostou absenci víry v cokoliv, co přesahuje naši každodenní materiální skutečnost“. V náboženství hledá rád a strukturu, poznání

Dokončení na str. 4

Světový den modliteb pro Egypt

Dokončení ze str. 1
komu Nil vlastně patří. V roce 1959 bývalá britská koloniální správa rozdělila nespravedlivě velkou část vody Nilu mezi Egypt (66 %) a Súdán (22 %) a teprve zbytek připadl na další jmenované státy. Ty nyní volají po nové smlouvě a spravedlivějším rozdělení. Egypt bude muset s vodou racionálněji hospodařit a snížit spotřebu. Má se toho docílit stavbou podzemních zavlažovacích kanálů, kropením v noci, efektivnějším hospodařením na zemědělské půdě a pěstováním plodin méně náročných na vodu.

V současné egyptské společnosti zůstávají křesťané výrazně v menšině. Založení první egyptské církve se tradičně přisuzuje svatému Markovi. Má se za to, že právě on zřídil slavnou Alexandrijskou teologickou školu, která významně přispěla ke vzniku světové církve. Studovalo na ní mnoho křesťanských myslitelů, jako Origenés, Klement Alexandrijský a svatý Antonín. Ten byl také zakladatelem mnišských řádů. Nej-

větší koptská církev má asi 8 milionů členů. Většina Koptů patří ke koptské pravoslavné církvi. Od ní se oddělily koptská katolická církev a koptská evangelická církev. Koptské církve mají za sebou nejen dlouhou tradici, ale i zvláštní spiritualitu. Snaží se oživit své tradice prostřednictvím koptského ortodoxního kulturního střediska. Původně se myslelo, že katolická církev zde začala působit v letech 1775-1822, ale badatelé potvrdili existenci koptské katolické církve už v roce 451, kdy se na Chalcedonském koncilu alexandrijská církev rozdělila na většinovou - ortodoxní a menšinovou – katolickou. V roce 1219 František z Assisi navštívil Egypt, sblížil se s místními křesťany a pokusil se o jejich sjednocení.

Evangelickou egyptskou církev založili misionáři v 17. století. Nejdříve přišli Němci, později Britové. Šířili Bibli a křesťanskou literaturu v arabštině a evangelizovali obyvatelstvo. Založili kostely v Káhiře, Alexandrii a podél Suezského průplavu. Ame-

ričtí presbyteriánští misionáři postavili několik škol a kostelů po celé zemi. V některých městech zřídili také nemocnice a zdravotnická zařízení. V 19. století dorazili i misionáři z Holandska.

V některých egyptských církvích ženy mohou pracovat jako diakonky nebo na církevních úřadech. Zkušené křesťanky duchovně vedou ostatní. Napsaly několik významných teologických knih a některé vystupují i na národních a mezinárodních konferencích. Egyptské církve se velice zajímají o situaci dětí a mnohé ženy působící v církevní službě dobrovolně pomáhají nejhudším. Světový den modliteb je v Egyptě neformální mezinárodní společenství žen různých vyznání.

Pokud máte zájem se letos 7. března připojit, máte možnost získat podrobnější informace na adrese předsedkyně českého výboru SDM Aleny Naimanové (tel.: 739071416, e-mail: naina@seznam.cz)

Helena Bastlová

Co může říci česká reformace českému člověku dnes

Protestantské církve prožívají období „velkých výročí“ – vydání Bible kralické (1613), prvního vysluhování pod obojí (1414), mučednické smrti M. Jana Husa (1415) a Jeronýma Pražského (1416). Jaký význam mají tyto a další osobnosti a události české reformace pro dnešního člověka?

Česká reformace co do myšlenkového obsahu začala Husem. Jan Hus vycházel jednak z myšlenek anglického reformátora Johna Wycliffa (1320?-1384), jednak navazoval na své domácí předchůdce. Odmítal uctívat osoby a věci, hlásal nadřazenost poznané pravdy inspirované Bibli nad jinými autoritami, byl ochoten za ni položit život. Ve výkladu českých dějin bývá česká reformace spojována s husitstvím, které bývá hodnoceno buď jako vrchol českých dějin, nebo jako ničivé vandalické hnutí. Husitské války byly ovšem převážně vedeny na obranu svobody svědomí a samostatnosti země proti opakovaným křižáckým výpravám. Česká reformace nebyla násilná, nezapomínejme na Petra Chelčického a jeho stoupence – pozdější Jednotu bratrskou. Husitské války byly jen krátkou epizodou ve srovnání s českou reformací jako myšlenkovým hnutím. To se rozvíjelo dvě stě let až do Bílé Hory a přineslo některé pozoruhodné plody.

Čtyři pražské artikuly byly programem husitství, na němž se usnesly v roce 1419 všechny husitské strany. Od zvěstování Slova Božího bez překážky (1. artikul) lze odvozovat svobodu slova vůbec. Přijímání pod obojí (2. artikul) odstranilo rozdíl mezi privilegovaným kněžstvem a ostatními. Zásadu, že církev nemá mít světský majetek (3. artikul), můžeme chápat jako odpor ke zneužívání moci a hromadění majetku. Trestání hříchů ve všech stavech (4. artikul) zavedlo rovnost občanů před zákonem. Rovnost byla zdůrazněna oslovováním „bratře, sestro“ u husitů i později v Jednotě bratrské bez rozdílu stavů. V programu husitství tak můžeme najít prvky, které ukazují k modernímu demokratickému uspořádání společnosti.

Tomu odpovídá i důraz na **vzdělání pro všechny**. Aeneáš Sylvius Piccolomini, budoucí papež Pius II., byl odpůrce husitství. Přesto konstatoval, že kdejaká husitská žena zná Písmo svaté

lépe než mnohý římský kněz. Touha po obecné znalosti Písma vedla husity a později Jednotu ke snaze opatřit moderní překlad Bible do národního jazyka i s vysvětlivkami pro laiky (Bible Kralická, šestidílna 1579-1593, poslední jednosvazkové vydání 1613) a k pozoruhodnému rozvoji vzdělání. Vedle základního školství vznikaly v české reformaci i střední školy (školu v Praze u Salvátora např. financoval Petr Vok z Rožmberka). Vrcholem myšlenkového úsilí české reformace je Komenský. Jeho všenápravné snahy o lepší uspořádání lidských věcí budí respekt dodnes.

Unikátní v české reformaci byly **mírové snahy a náboženská tolerance**. Jejich předchůdcem byl už Petr Chelčický, který uprostřed husitských válek brojil proti násilí. (Od Chelčického se odvíjí zajímavá cesta nenásilné myšlenky dějinami: Chelčický průkazně ovlivnil Tolstého, ten Gándhiho, ten M. L. Kinga.) Jiří z Poděbrad od roku 1462 usiloval o mírové sjednocení Evropy – o unii, která by vnitřní spory řešila jednáním, nikoli válkou. Doma Jiří donutil bojující strany k míru a po jeho smrti se usnesení, že rozdíly ve víře se nesmějí rozhodovat bojem, stalo zemským zákonem (Kutnohorský náboženský mír 1485). Tento zákon vedl k zrovnoprávnění katolíků a kališníků v zemi dříve, než v Evropě vůbec začala reformace a s ní náboženské války. Zcela mimořádné je i společné vyznání dvou církevních organizací; církev podobojí a Jednota bratrská vytvořily roku 1575 společnou Českou konfesi. Konečně Rudolfův majestát z roku 1609 potvrdil svobodu vyznání i pro poddané. Bylo to něco naprosto převratného, když všude kolem platila zásada *cuius regio, eius religio*, což znamenalo, že poddaní se museli přizpůsobit víře pána.

Česká reformace byla po Bílé Hoře mocí potlačena, přesto její vliv zůstal silný. Dál zněly bratrské písně, které už v 17. století přebíraly katolické kantiónály. O duchovní obsah české reformace se opírali obrozenci i moderní česká společnost, jmenovitě T. G. Masaryk. Ale nakolik tyto ideály zůstávají platné dnes? Všechny vize české reformace – důraz na společenskou rovnost, na vzdělání, na svobodu svě-

domí, toleranci i mírové snahy – se během staletí staly v euroamerické civilizaci samozřejmou součástí jejího myšlenkového světa. Přesto se o jejich uskutečňování v praxi musí stále znovu svádět zápas.

V české reformaci však bylo ještě něco podstatného, co dnes, jak se zdá, postupně ztrácíme. Byl to **důraz na věrnost poznané pravdě** (dosvědčený nejvýrazněji Husem, navzdory koncilu, který ho umlčel a odsoudil k smrti). Tato pravda ovšem nebyla chápána v duchu současných úvah o tom, že „každý má svou pravdu“. Hus měl na mysli pravdu Páně, kterou nevlastníme, která je nade všemi, je vyšším principem, který je závazný pro svědomí a nakonec zvítězí. Tuto pravdu Páně smíme poznávat, nebo lépe: tato pravda Páně se nám dává poznávat, když ji pokorně hledáme. A pak stojí za to vyznávat ji, žít ji a bránit až do smrti. A to i tehdy, když „někdy na čas poražena bývá“ (jak prý říkal Jiří z Poděbrad).

Současná euroamerická civilizace je v nebezpečí, protože ztrácí jednotící ideály. Když chybí vyšší princip, který by byl nad jednotlivcem, relativizují se morální hodnoty a rozměňují se cíle. Stará moudrost však učí, že kdo rezignuje na vyšší cíle, neuspěje ani v malých. Česká reformace, vedena ideálem svrchované pravdy, dokázala vidět daleko dopředu. Za pokusy uskutečnit něco z těchto ideálů se obvykle platí krutá daň, jak ukazují i dějiny české reformace. Přesto se jich nelze vzdávat, protože rozpad společných hodnot nebo rezignace na ně ohrožují samu existenci společenství.

prosinec 2013

Na textu pracovali Miloš Calda, Jan Čapek, Gerhard Frey-Reininghaus, Jindřich Halama, Daniela Hamrová, Miloš Hübnér, Ladislav Pokorný, Daniel Ženatý a Tomáš Růžička za předsednictví Zdeňka Susy.

www.nase-reformace.cz

Ovoce Ducha

"Ovoce Ducha": podle apoštola Pavla devatero charismatických obdarování (Ga 5,22–23). V překladu ČEP: 1. láska, 2. radost, 3. pokoj, 4. trpělivost (K tichost), 5. laskavost (K dobrotivost), 6. dobrot, 7. věrnost, 8. tichost (K krotkost), 9. sebeovládání (K středmost). Toto "ovoce" sklízíme a třídíme v původním znění NZ. (Postup podle řecké konkordance A. Schmollera.) Český překlad podle ČEP

Trpělivost – čtvrté Ovoce Ducha

To, že apoštol Pavel zařazuje i trpělivost mezi "ovoce Ducha svatého", je překvapivé, protože v běžném pojetí je trpělivost jen projevem zvláštního sebeovládání, které vyžaduje vnitřní kázeň, až i značné úsilí. (V češtině souvisí s motivem "trpět, strpět, přecukat", jako v latině: patientia, od slovesa patior-pati. Vzpomeňme na psychické strádání pacientů při dlouhém čekání.) Pavel však spojuje své pojetí trpělivosti s láskou-agapé jako základním duchovním darem: "Láska je trpělivá," (1 K 13,4), "láska vydrží..., láska vytrvá" (1 K 13,7). Pro vyznačení trpělivosti jako "ovoce Ducha" použil Pavel řecký výraz *makrothymia*-velkodušnost, či shovívavost, jímž navázal na starozákonní shovívavou Boží lásku, jako trpělivost "shora", zatímco trpělivost jako dosahovaná lidská ctnost zůstává "dole" v mezilidských vztazích.

Starý zákon nemá pro trpělivost samostatný výraz. Má však řadu dokladů o Hospodinově trpělivém vztahu k vyvolenému lidu: "Bůh plný slitování, milostivý, shovívavý, nejvyšš milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství" (Ex 34,6 Nu 14,18). V kralickém znění jde o výrazy "dlouhočekající" a "dlouhoshovívající", které ČEP nahrazuje vesměs výrazem "shovívavý". (Ex 34,6; Nu 14,18; Neh 9,17; Ž 103,8; 45,8; Jl 2,3; Na 1,3). Na tento starozákonní odkaz navazuje apoštol Pavel v listě do Říma: "Bůh snášel s velkou shovívavostí ty, kdo propadli jeho hněvu a záhubě" (Ř 9,22). A apoštol Petr připomíná Boží shovívavost ve dnech Noéma, trpělivě vyčkávající s trestem, dokud nebyl dostavěn koráb záchrany (1 Pt 3,20).

V Novém zákoně jsou pro trpělivost dokonce tři výrazy odvozené od slovesných kmenů. Krom *makrothymia* (od *makrothymein* - mít dlouhý dech, umět velkodušně čekat), výraz *hypomoné* (od *hypomenein* - být ochotný čekat, i shovívavě) a výraz *anoché* (od *anechestha* - vydržet, trpělivě snášet). Ty však klade sám Pavel několikrát vedle sebe, jakoby pro upřesnění svého pojetí. V Listě Římanům: "Či snad pohrdáš bohatstvím Boží dobroty, shovívavosti (*anoché*) a velkomyslnosti (*makrothymia*) a neuvědomuješ si, že dobrotnost Boží tě chce přivést k pokání ?" (Ř 2,4). Za Koloské se modlí, aby "nabyli síly k trpělivosti (*hypomoné*) a vytrvalosti (*makrothymia*)" (Ko 1,11). Timoteovi připomíná svůj příklad shovívavosti (*makrothymia*) a trpělivosti (*hypomoné*) (2 Tm 3,10). Význam těchto různých výrazů se váže na různý kontext a další souvislosti. Vytrdit z nich výrazy od základu makrothymein pro pojetí "ovoce Ducha" není snadné, protože se liší i v pojetí překladatelů. Jde však o menší počet než při ostatním "ovoci Ducha". Jsou zaměřeny na shovívavou trpělivost Boha Otce a Syna, na vztahy věřících, na osobní vztah apoštola Pavla i na nový věk.

IV. část

bratří, vezměte proroky, kteří mluvili ve jménu Páně" (Jk 5,10).

3. Osobní vztah apoštola Pavla. "Jako Boží služebníci prokazujeme se bezúhonností, poznáním, trpělivostí, dobrotivostí, Duchem svatým, nepředstíranou láskou" (2 K 6,6); "Ty jsi sledoval mé učení, můj způsob života, mé úmysly, mou víru, shovívavost, lásku, trpělivost, pronásledování a útrapy" (2 Tm 3,10-11).

4. Zaměření na nový věk. "Myslíš si snad, že ty ujdeš soudu Božímu ? Či snad pohrdáš bohatstvím jeho dobroty, shovívavostí a velkomyslností, a neuvědomuješ si, že dobrotnost Boží tě chce přivést k pokání?" (Ř 2,3-4). "Buďte tedy trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. Pohledte, jak rolník čeká trpělivě na drahocennou úrodu země, dokud se nedočká podzimního a jarního deště" (Jk 5,7). "A vězte, že ve své trpělivosti vám Pán poskytuje čas ke spáse" (2 Pt 3,15). Také trpělivost má jako "ovoce Ducha" významné místo v životě z víry.- Proč však je v kralickém překladu pro toto čtvrté "ovoce" výraz "tichost"? Vysvětlení podává kralický poznámkový aparát: výraz "trpělivost" je pojat jako "ctnost, kterou Pán blahoslaví", podle Mt 5,5: "Blahoslavení **tiší** , nebo oni obdrží dědictví na zemi".

Jiří J. Otter

Hledejte Mt 13,44–46; 47–52

„Hledejte především Boží království a jeho spravedlnost...“

Mt 6,33

„Hledejte,“ volá ten, který přišel kvůli zahynulým v Izraeli (Mt 15,24). „Hledejte!“ říká postávajícím a posedávajícím kolem, „ je v tom víc, než si myslíte. Proste! Tlučte! Není to marné. Boží království se přiblížilo.“ Rozhlíží se po těch, kteří zpozorněli. Co to s nimi udělá? Přišel pro užítky, pro výnos Otcovy vinice, pověděl krátce před tím, než skončil rukou zlých vinařů (Mt 21,33-46; Iz 5,1n). Všechno nasvědčuje tomu, že to Bůh se svým lidem hodlá přivést dál. Dávo na tom pracuje skrze proroky, ale zbožní a vlivní si řekli, že jim to takhle stačí a na Ježíše, který mocně prokazoval své poslání a pověření od Boha, se domluvili, že ho z toho vyvedou. Sálnou mu na život a uvidí, Syn Boží! Ano, Ježíš vidí, že se nic nezměnilo. Zlotřilí správcové Otcovy vinice, moudří sami u sebe a podle svého zdání opatrní, s ním naloží jako s proroky: Syn člověka musí mnoho trpět. Být potupen a ukřižován zemřít, aby se naplnilo, co jim kouká z očí a co se odedávna děje Služebníku Hospodinovu (Iz 52,14). Pak řekl: „Dokonáno jest,“ když ho ve velikých bolestech usmrtili. Nezastal se ho nikdo ani z těch jeho. Nikdo z nás celý ten čas. To jsme celí my... A přešli by k denutímu pořádku: rybáři k sítím (J 21,2n), celník k financím atd., ale spatřili jeho slávu. Stalo se, co jim slíbil a co nijak vážně nebrali. Přišel k nim. Přišel bez výčitek s přáním pokoje a s darem svatého Ducha (J 20,22). Jsem s vámi, svými svědky... Sešli jsme se tu, hrstka podivínů, zaměstnaní nesamozřejmostí svého bytí. Přičí se nám tolik rozšířené zdání nahodilosti. Každý se nějak stáváme. Máme svá „odkud a kam“, jakousi souvislost. Avšak z nedohledna minulosti za sebou k nedohlednu budoucnosti před sebou proplétáme svoji totožnost přepevnou životní vazbou: Jistíme se nadějí a vírou v toho, který vidí dál. „Vzhlížíme k věcem neviditelným, věčným.“ To jsou paradoxy! Jako by bylo neviditelné k vidění. „Povstali jsme s Kristem!“ a hledáme, co nás v naší zemitosti přesahuje, píše apoštol (2 K 4,15; Ko 3,1.2) v duchu slov svého Mistra a Pána. Hledáme nejprve Boží království a jeho spravedlnost (Mt 6,23). Nad řadou podobenství vnímáme svoji omezenost a jeho neuchopitelnost. Tak i tak a znovu souběžně ještě jinak se to má s jeho tajemstvím. Po konkrétní definici pátráme marně. Ví vůbec Mistr, CO je ono království? Proč to neřekne? To Pavel rovnou napíše do Říma s jistotou, že není pokrm a nápoj, tedy že Boží království nespočívá v pravidlech košer jídla, ale že je „spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém“ (Ř 14,17)... Už tedy víme? Sotva. Slovy označujeme a myslíme své předměty a zkušenosti, pocity, přání. Království Boha se nám tak myslet nedaří. „Nezáleží v řeči, ale v moci,“ rozeznává apoštol (1 K 4,20).

AŽ JÁ BUDU VELKÁ

Až já budu velká

uplatím vládu

a koupím si pořádný kus

oblohy

A na tom mém kusu oblohy

nebudou žádné rakety

žádná letadla s bombami

ani družice

které by nás mohly pozorovat

při milování

Na mém kusu oblohy

budou jen hvězdy slunce a měsíc

a také andělé na žebříku

opřeném o Zemi

DELICIE NERKOVÁ – DRUHÉ DĚTSTVÍ

Na Pilátovo pátravé: „Tedy král jsi ty?“ odpověděl Ježíš: „Mé království není z tohoto světa.“

Neříká tím, že je nelze tušit, potkat, najít. „Je mezi vámi,“ překvapil zákoníky shánějící se po datech a znameních. Lze je hledat a v životě upřednostnit, avšak na rozdíl od našeho konkrétna, „Bůh Duch jest,“ vysvětluje ženě u studny. „Nebeský Otec, Panovník, dokonce lidi v duchu a pravdě se modlící hledá“ (J 4,23.24.). „Duchem chodíte,“ radí apoštol (Ř 8,1n), a přestanete se vyžívat v nárocích své masivní smyslovosti a hmotné existence. Vírou ve vašem pomíjivém tělesném způsobu klíčí, rodí se, roste a formuje se bytost duchovní, která se obnovuje den ode dne (2 K 4,16).

Boží království člověka motivuje, děje se při něm, proměňuje jeho hodnocení, rozhodování, záměry a snahy. Jako kdyby znenadání našel poklad v nezajímavém poli a aby s ním mohl nakládat, napřed je ne právě lacino získá, říká Ježíš. Anebo jako když člověk najednou nad portfoliem svých dosavadních nikoli nekoalitních zájmů, zálib a hodnotných koníčků objeví vzrušující, nesrovnatelnou nabídku a pochopí, že všecko mít nelze, všecko nestihná... Prodá sbírku, na které si zakládal, a koupí perlu úchvatné, nevidané krásy. Opět, aby se z ní mohl kdykoli radovat a těšit, napřed ji získá. V ní, (světe, div se!) nalézá pak všecko to své dosavadní ušlechtilé a krásné, co opusťtil; nově, jinak, v plnosti a rozhojnění.

Zdálo by se, že Boží království je tím pokladem a skvoitou perlou, ale ono se podobá (čteme) člověku, který je konfrontován jedinečnou příležitostí a vtažen do nových poměrů objevem, napjatostí a mocí, která se děje a jev v převratné změně jeho počínání. Tak Bůh kraluje: Nádherná, vše proměňující moc se o tebe uchází. Jak se rozhodneš? Totéž téma v závěru kapitoly Ježíš pojedná opět radikálně jinak: Mysli přitom, že zvolna mořem času tě s sebou bere vše zahrnující globální síť. Vesmírná paměť, jako obří plátno Hieronyma Bosche s ostře nasvícenou detailní situací kdykoli kohokoli z nás, se sbírá a míří k tomu dni. Z hlediska naší konečnosti zapomínání a míjení všeho, se to nezdá. Jako by to s potěšením víry a naděje, kdy smíme objevovat, královsky se radovat a těšit, nešlo dohromady. Ale pamatuj (říká Ježíš), že nebeské království je taky jako vrš puštěná do moře, vlečná síť ztěžklá vším možným. Až se naplní, vytáhneou ji na břeh (ano, čas má své břehy), posadí se a budou přebírat. Tak tomu bude při skonání světa. Andělé (mocní Boží poslové) tu chaotickou směs a dějinnou spoustu rozdělí. Zlé navalí stranou do místa nářku a zlosti.

Pochopili jste? Obrací se Ježíš na nás, na své posluchače. Takhle navazuje v Božím království nová lecke na starou, říká.

Ještě je Boží síť v pohybu. Den naplnění a skončení ještě čekáme, a pro každého zvlášť zatím trvá možnost šťastného nálezu a rozhodnutí. Nezasloužené obdarování vírou jsme prozíreli k duchovní bdělosti. Duch Boží v nás přebývá (Ř 8,11). Božský vychovatel nového vkusu a poznání hodnot, jichž si tělesnost neváží, „nás vytrhl z moci temnosti a přenesl do království milého Syna“ (Ko 1,13; Ř 8,16.17.), vyznává apoštol. Víme kdo jsme, o co nám jde a co hledáme. Víme odkud, kudy a kam jdeme (2 K 5,1). Amen

Samuel J. Hejzlár (redakčně zkráceno)

Odkaz křesťanské víry v díle sochaře Albína Poláška

V únoru uplyne 135 let od narození frenštátského sochaře Albína Poláška. Jeho divoký, rozsochatý, barbar-sky obhroublý pohanský bůžek Radegast na Pustevnách, v uměleckém provedení i ve filosofickém pojetí naopak k dokonalé harmonii přivedené sousoší laskavých, moudrých věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Radhošti, také socha zbojníka Ondráše na Lysé hoře se staly symbolem Beskyd a jsou plošně známy. Kolik je však těch, kteří znají jméno autora těchto uměleckých skvostů? O něm se u nás jen málo ví. Proč? Je snad skutečnost, že větší část svého života prožil v Americe, jíž také vděčí za svůj úspěch ve světě umění, dostačujícím zdůvodněním? Jistěže nikoli. Vždyť se často domů vracel a prokazoval svému rodišti, svému národu nejen trvalou pozornost a věrnou sounáležitost, ale také obětavou lásku. Přesto je v paměti národa žalostně opomíjen. Není však jediným z českých velikánů, na koho jsme ke své vlastní škodě pozapomněli či zapomněli zcela. Nedoceňování významných osobností se stalo v současnosti jakýmsi neblahým českým fenoménem. Ptáme-li se proč, snad nalezneme částečné vysvětlení i v naší nesnadné historické cestě dlouhodobě ponižovaného českství, která poznamenala naše národní sebevědomí. Údobí dvou totalit dvacátého století zlé dědictví minulosti jen dokonalo, když nás naučilo vnucovanými lživými piedestaly nedůvěře k autoritám vůbec. To všechno jsou jistě polehčující okolnosti, nikoli však plnohodnotné omluvy pro projevy naší nevděčnosti vůči těm, kteří si pozornosti věru zaslouží a kterým ji svým nezájmem upíráme.

Z umělcovy korespondence se dovídáme jasně formulované sochařovo krédo:

„Umění je krása a srozumitelnost.“

„Umění je cesta k lepšímu.“

Poláškovu příkladnou zodpovědnost za mravní náboj díla však podpírala, ba přímo určovala především jeho silná křesťanská víra. V pozůstalosti se uchovala tato umělcova modlitba:

*Zvedám ruce a oči své
tam, k nedozírné výši Tvé.*

Kolaps neznamená konec

Dokončení ze str. 2
odkud a kam jdeme. „Jsme součástí jistého kosmického řádu a jsem přesvědčen o tom, že naší fyzickou smrtí naše pouť nekončí. A tak bychom se měli chovat i na tomto světě podle našeho nejlepšího vědomí a svědomí.“ Historik prof. Martin Kovář v závěru svého doslovu k publikaci doporučuje knížku „každému, kdo chce porozumět dnešnímu světu ve vší jeho komplexnosti a složitosti a kdo se zamýšlí nad jeho budoucností. Je to v mnoha ohledech ideální průvodce ve složité problematice, jež by neměla ponechat nikoho z nás chladným.“ K tomuto závěru a doporučení se připojuje i pisatel těchto řádků.

Michal Flegl

*Ó Bože, pomoz, pomoz mně,
abych nezabloudil ve tmě.
Rozjasni mně cestu k umění!
Odpověď
Varuj se práce, která je časová, módní,
časem se zase móda změní,
varuj se všeho, co neuznáváš,
buď svůj a dobře uděleš!
(Psáno r. 1912,
když jsem dělal Rozsévače)*

Albín Polášek se narodil 14. února 1879 v údolí sevřeném beskydskými horami v malém městečku Frenštátě pod Radhoštěm v rodině tkalcovského faktora a hostinského Josefa Poláška a jeho ženy Petronily jako sedmý syn. Z jeho první vyřezané kompozice Křest Krista v Jordáně se centrální postava Krista uchovala až do první světové války. To už mladý muž pobýval v Americe, kde byl nucen hledat obživu jako mnozí jiní, které z domova vyhnala opakující se hospodářská krize. Albín Polášek však za oceánem nalezl ke svému vlastnímu vděčnému údivu mnohem víc než pouhé zajištění základní obživy. V cizí zemi se naplnily jeho umělecké tužby. Brzy po příjezdu dostal práci v závodě na výrobu sakrálních plastik v Iowě, kde vytvořil za pouhé čtyři měsíce téměř dvoumetrovou sochu sv. Josefa a sousoší Křest Páně jako ozdobu pro křtelníci. V St. Louis byl dokonce odměněn zlatou medailí za část výzdoby kostela sv. Michaela v Chicagu, kterou zhotovil v závodě na výrobu oltářů v La Grosse ve Wisconsinu. V té době také vytesal z mramoru v dílně českého kameníka sochu mistra Jana Husa. Pilný a nadaný emigrant, povzbuzený oceněními, se začal zabývat odvážnou myšlenkou na další umělecké studium. Jako student Akademie vytvořil jednu ze svých nejpoblárnějších a také nejpozoruhodnějších soch, nazvanou Muž tesající svůj osud nebo též Strůjce svého osudu (1907). Následovalo tříleté studijní období v Římě. Tady vznikl Poláškův jedinečný Rozsévač, povýšený s jemností a geniálním uměleckým vkusem na symbol „muže rozsévajícího zrno dobrého činu“. Dílo bylo oceněno také na pařížském Salónu. Uprostřed narůstající slávy v cizině však mladý sochař nezapomněl na

domovinu. Vzpomíná na horské masivy, které obklopují jeho rodné město, a dlouho zamýšlené dílo Radegast, které bude jednou ve své mohutnosti (320 cm, 20 q) pánovitě vzhlížet k nedalekému vrcholu posvátného Radhoště, kde podle legendy stanuli jeho protivníci – slovanští věrozvěstové – mu nedá spát. Co upoutá pohled modly, její pozornost? Radhošť musí mít svůj vlastní, a to velmi výmluvný, dominující symbol. Do ušlechtilého bronzu bylo proto později odlito sousoší Cyrila a Metoděje, vysoké 260 cm a vážící 8 q, zhotovené v mramoru již v roce 1927 pro chrám sv. Pavla v Minnesotě. U nohou křesťanských vzdělanců-misionářů, držících v rukou otevřenou Knihu knih, je povahena mrňavá, nemohoucí soška pohanského bůžka, vlastně už jen její nedůležité, snadno přehlédnutelné torzo. Divákovu pozornost naopak přitahují filosoficky stěžejní novozákonní slova Janova evangelia vytesaná v hlaholici na stránkách otevřené knihy: „Na počátku bylo slovo a to slovo bylo u Boha a to slovo bylo Bůh ...“ Na podstavci sousoší pak čteme: „Spravedliví na věky jsou živi.“ Umělecké mistrovství díla dotváří opět silná myšlenka, geniálně ztvárněná v kameni a podtržená ve zkratce výstižnými slovy. Na podzim roku 1930 byla obě velkolepá díla umístěna na hřebeni Radhoště a v den svátku slovanských věrozvěstů roku následujícího se konalo na Slovanské pouti, kterou uspořádala Matice radhoštská spolu s Pohorskou jednotou Radhošť pod záštitou československé vlády za účasti desítek tisíc návštěvníků, jejich slavnostní předání veřejnosti. Byl to velkorysý umělcův dar Matici radhoštské. Snad je dobré z rozsáhlého Poláškovy díla připomenout ještě sochu TGM. Počátkem 40. let byl sochař požádán svými krajany v Americe, aby ji vytvořil pro Chicago. Poctěn a rád splnil jejich přání a prezidenta Osvoboditele ztvárnil jako blanického rytíře na koni. Do tohoto oslovujícího symbolu, odlitého do bronzu v roce 1949, je mistrovsky vtesáno tři sta let trvající utrpení ujařmeného národa, který však nikdy nepřestal doufat. Aby symbolika nezamřžila skutečnost, aby byla i cizinci srozumitelná, umístil autor na straně pomníku slovní záznam výtvarně zachycené legendy, na podstavci pak malý reliéfní portrét Masaryka a jeho krédo – „Ježíš, ne Caesar“ a „Pravda vítězí“.

Milada Kaďůrková

Albín Polášek
(14. 2. 1879 – 19. 5. 1965)

Na druhém obrázku muzeum Winter Park - v popředí socha Albína Poláška Rozsévač

Pozvánky

SVĚTOVÝ DEN MODLITEB 2014

Dne 7. března se můžete připojit ke Světovému dni modliteb, který v ČR organizuje český výbor SDM a přeje vám požehnaný společný čas příprav i samotného průběhu bohoslužby. Modlitební setkání v rámci Světového dne modliteb 2014 se budou v Praze mj. konat:
* ve čtvrtek 6. 3. v 9 h - Armáda spásy, Biskupcova 36, Praha 3
* v pátek 7. 3. v 17 h- v kostele SECAV, V Jirchářích 14, Praha 1 (celopražské shromáždění)

* * *

STUDIJNÍ DEN NA TÉMA NOVÉ CESTY CÍRKVE

Komise pro misii a evangelizaci při Ekumenické radě církví v ČR srdečně zve na studijní den na téma Nové cesty církve, který se bude konat v pondělí 7. dubna 2014 v modlitebně Církve bratrské v Praze 1, ul. Soukenická 15. Setkání je určeno misijním pracovníkům církví, studentům praktické teologie a všem zájemcům o toto téma. Jsou připraveny přednášky k problematice forem, kterými dnes církve oslovují a mohou oslovovat veřejnost, a přednášky na téma Komunikace církví s lidmi ve 21. století. Více informací o akci a přihlašovací formulář najdete na stránkách: www.ekumenickarada.cz

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

SENIORÁT KRÁLOVÉHRADECKÝ

Českokrabská církev evangelická

BROUMOV – Ne 8.15 h
Kladská 85, a f. Michal Kitta

ČERNILOV – Ne 9 h
Černilov č. 139, f. Rut Brodská

DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM – Ne 8.30 h
nám. Odboje 1128, f. Aleš Mostecký

HOŘICE V PODKRKONOŠÍ – Ne 10 h
Husova 870, a f. Aleš Mostecký

HRADEC KRÁLOVÉ – Ne 9 h
Nezvalova 529/1, f. Štěpán Brodský

HRONOV – Ne 10.15 h
Českých bratří 181, f. Michal Kitta

JIČÍN – Ne 9.30 h
Konechlumská 289, a f. Tomáš Molnár

KLÁŠTER NAD DĚDINOU – Ne 9 h
Klášter nad Dědinou č. 22, p. České Meziříčí, a f. Radim Žárský

KOSTELEC NAD ORLÍCÍ – Ne 9.45 h
Štefánikova 753, f. David Najbrt

LETOHRAD – Ne 9 h
Petříkov 201, f. Jiřina Kačenová

NÁCHOD – ŠONOV – Ne a c d e 9 h,
(listopad-březen b 10 h spol. s VP)
Purkyňova 535, Náchod, f. Marek Bárta

NOVÝ BYDŽOV – Ne 9 h
U památníku 1156, f. Jaroslav Kučera

SEMONICE – Ne 9 h
Semonice č. 57, p. Jaroměř 1, f. Radim Žárský

TRUTNOV – Ne 10 h
Úpická 163, f. Tomáš Molnár

TŘEBECHOVICE POD OREBEM – Ne 9 h
Masarykovo nám. 19, f. Filip Čapek

VRCHLABÍ – Ne 9 h
Českých bratří 112, f. Petr Chlápek

Církev bratrská

ČESKÁ TŘEBOVÁ – Ne 9.30 h
Tykačova 1183, k. Tomáš Pospíchal

HRADEC KRÁLOVÉ – Ne 10 h
V Kopečku 89, k. Martin Legát

CHRUDEM – Ne 9 h
Filištínská 27, a k. Petr Jelínek

LITOMYŠL – Ne 9.30 h
Moravská 1222, a David Beňo

PARDUBICE – Ne 9.30 h
Lonkova 512 – Archa, k. Martin Tabačan

VYSOKÉ MÝTO – Ne 10.00 h
Brandlova 1,
k. Přemysl Pýter

Bratrská jednota baptistů

BROUMOV – Ne 10 h
Lidická 230, k. Daniel Hýsek